

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausunto vesiliikennelain kokonaisuudistusta koskevasta arviomuistiosta
viite: LVM/1832/03/2016

Kysymys 2: Tulisiko laissa määritellä tarkemmin vesikulkuneuvo, jota sääntely koskee, ja jos tulisi, millainen määritelmä olisi hyvä ?

Voimassa olevan vesiliikennelain mukaan vesikulkuneuvolla tarkoitetaan veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä ja laitetta. Arviomuistion mukaan on esitetty, että määritelmää voisi muuttaa esimerkiksi niin, että vesikulkuneuvolla tarkoitettaisiin ”veteen tukeutuvaa ja *vettä pitkin liikkuvaa* kulkuneuvoa ja laitetta”, jolloin lakia voitaisiin soveltaa myös sellaisiin kulkuneuvoihin, joita ei ole tarkoitettu vesillä liikkumiseen kuten moottorikelkkoihin.

Pohjois-Pohjanmaan ely-keskukseen on tullut kansalaisilta jonkin verran valituksia siitä, että moottorikelkoilla ajetaan huvittelumielessä sulassa vedessä ja aiheutetaan mm. meluhäiriötä asutukselle ja veden pilaantumisvaaraa. On esitetty vaatimus, että ely-keskuksen tulisi kieltää toiminta.

Voimassa olevan maastoliikennelain mukaisilla kielloilla, rajoituksilla tai kilpailuluvilla voidaan määrätä vain liikkumisesta maa-alueilla tai jääpeitteisillä vesialueilla (maastoliikennelain 2 §:n soveltamisala ja 3 §:n määritelmä maastosta). Voimassa oleva vesiliikennelaki koskee vain vesikulkuneuvoja, jona moottorikelkkaa ei voida pitää (vesiliikennelain 2 §:n säännös soveltamisalasta ja 3 §:n määritelmä vesikulkuneuvosta). Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei voi siten voimassa olevien maasto- tai vesiliikennelain nojalla kieltää tai rajoittaa moottorikelkalla ajoa sulan veden päällä. Myöskään kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei voi vaatia maastoliikennelain 30 §:n tai vesiliikennelain 21 §:n nojalla luvan hakemista toistuvasti harjoitetulle toiminnalle. Lisäksi on huomattava se seikka, että tällä hetkellä voimassa olevat vesiliikennelain 15 §:n tai 16 §:n nojalla määrätyt alueelliset kiellot tai rajoitukset eivät koske moottorikelkalla ajoa. Nykyisin voimassa olevan vesikulkuneuvon määritelmän mukaan on siis mahdollista, että järvellä on kielletty moottoriveneellä tai vesiskootterilla ajo, mutta kiello ei koskekaan moottorikelkalla ajoa.

Vesikulkuneuvoa koskevan määritelmän muuttaminen arviomuistiossa esitetyllä tavalla mahdollistaisi sen, että vesiliikennelain nojalla voitaisiin kieltää tai rajoittaa moottorikelkkailua sulassa vedessä tai vaatia lupia toistuvalla toiminnalla. Lisäksi voitaisiin soveltaa vesiliikennelain 5 §:ssä säädettyä velvollisuutta olla aiheuttamatta mm. vaaraa muille tai tarpeetonta häiriötä ympäristölle tai luonnolle. Lisäksi tulisi säätää kuitenkin myös niin, että jo voimassaolevat alueelliset kiellot ja rajoitukset tulisivat koskemaan myös moottorikelkkoja.

Moottorikelkoilla liikkuminen sulassa vedessä tapahtunee pelkästään huvittelumielessä eikä moottorikelkkaa ole tarkoitettu tai suunniteltu vedessä liikkumista varten, joten on arvioitava, onko se ylipäänsä ihmisen tai ympäristön kannalta turvallista ja tarpeellista toimintaa. Tulisi siten myös harkita sitä, että vesiliikennelaissa suoraan kiellettäisiin liikkuminen moottorikelkalla sulassa vedessä. Tällöin vältyttäisiin siltä, että viranomaiset joutuisivat kieltojen määräämistä tai lupien myöntämisestä erikseen käsittelemään ja harkitsemaan. Laissa säädetty kiello helpottaisi myös valvontaviranomaisten työtä, koska se ei olisi tulkinnanvarainen eikä edellyttäisi päätösten tai maastomerkintöjen olemassa olon selvittämistä.

Kysymys 8. Millaisia sääntelyn muutoksia tarvittaisiin vesiliikenteen ja lain valvonnan helpottamiseksi ?

1. Voimassa olevan vesiliikennelain mukaan yleisiä kulkuväyliä koskevista alueellisista kielloista ja rajoituksista päättää Liikennevirasto ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Arviomuistion mukaan kahtiajako aiheuttaa koordinoitua tarvetta päätösvalvontaviranomaisten kesken, koska usein rajoitusta haetaan esim. tiettyyn salmeen, jossa kulkee väylä. Tällöin on annettava kaksi eri päätöstä, toinen väylän osalta ja toinen väylän ulkopuoliselta osalta, vaikka kyseessä on yhtenäinen vesialue. Molemmat päätösesitykset on myös kuulutettava ja niistä on kuultava asianosaisia, mikä lisää kustannuksia.

Pohjois-Pohjanmaan ely-keskuksen toimialueella on tehty Raahen edustan merialueelle vuonna 2009 nopeusrajoituspäätös, joka koski sekä väylää että muuta vesialuetta. Silloin asiassa toimivaltaiset virastot Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus ja Merenkululaitoksen Länsi-Suomen väyläyksikkö sopivat keskenään, että ympäristökeskus valmistelee asian pyytämällä lausunnot. Asiassa tehtiin yksi yhteinen päätös karttaliitteineen, jonka allekirjoittivat sekä ympäristökeskus että merenkululaitos. Ympäristökeskus huolehti päätöksen kuuluttamisesta ja tiedoksiannosta sekä peri hakijalta maksun. Merenkululaitoksen ja ympäristökeskuksen tekemällä yhteisellä päätöksellä haluttiin varmistaa nopeusrajoitusalueiden yhtenäisyys ja kokonaisvaltaisuus sekä helpottaa nopeusrajoitusten valvontaa.

Mikäli kiello- tai rajoitusesitys koskisi sekä yleistä kulkuväylää että muuta vesialuetta, niin lienee selvintä säätää niin, että asia käsiteltäisiin ja siitä päätettäisiin kokonaisuudessaan joko Liikennevirastossa tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (maakuntauudistuksen voimaan tulon jälkeen valtion lupa- ja

valvontavirastossa ?). Toiselta viranomaiselta tulisi kuitenkin aina pyytää lausunto ennen päätöksen antamista.

2. Voimassa olevan vesiliikennelain 19 §:n mukaan alueellisen kiellon tai rajoituksen merkitsemisestä yleisellä kulkuväylällä vastaa väylänpitäjä ja muualla se kunta, jonka aluetta kiello tai rajoitus koskee. Arviomuistion mukaan esimerkiksi tulli ja poliisi ovat havainneet alueellisten kieltojen ja rajoitusten merkitsemisessä puutteita. Puutteet ovat joillain alueilla jopa käytännössä estäneet valvonnan, joten valvontaa ei ole edes kannattanut tehdä. Vesiliikennelakiin tai -asetukseen olisi hyvä kirjata, että esimerkiksi tullin tai poliisin tulisi ilmoittaa havaitsemistaan puutteista väylänpitäjälle, kunnalle tai päätöksen tehneelle elinkeino-, liikenne- tai ympäristökeskukselle, jotta puutteet merkitsemisessä voitaisiin korjata.

3. Maakuntauudistuksen yhteydessä on vesiliikennelakiin esitetty säädettäväksi, että kunnalle tulisi oikeus periä maksu kilpailu- ja harjoitusluvasta, joka sijoittuu sen alueelle. Valtion lupa- ja valvontaviraston päätettäväksi esitetään usean kunnan alueelle sijoittuva harjoitus- ja kilpailulupa. Tällä hetkellä ely-keskuksilla ei ole oikeutta periä maksua usean kunnan alueelle sijoittuvasta kilpailu- ja harjoitusluvasta. Tulisi harkita tulisiko myös valtion lupa- ja valvontavirasto oikeuttaa perimään maksu usean kunnan alueelle sijoittuvasta luvasta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ympäristölakimies Soile Veteläinen ja ratkaissut yksikön päällikkö Eero Melantie.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Melantie Eero 29.05.2017 12:37

Esittelijä Veteläinen Soile 29.05.2017 12:23